

**ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ
СА ПРВОМ ПРИМЕНОМ МЕЂУНАРОДНОГ СТАНДАРДА
ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАВАЊА 9 – ФИНАНСИЈСКИ
ИНСТРУМЕНТИ - МСФИ 9**

Датум последњег ажурирања: март 2018. године

Бр. питања	1. Вредновање потраживања од Народне банке Србије (у даљем тексту: НБС)
Питање:	Да ли обавезна резерва подлеже обрачуну очекиваних кредитних губитака према МСФИ 9? Ако да, који део обавезне резерве?
Одговор:	Рачуни потраживања од НБС се, независно од тога да ли су у динарима или страном валути, класификују и вреднују. Очекивање НБС је да буду у Нивоу 1, као и да обезвређење тих средстава, уколико и буде утврђено, тежи нули.

Бр. питања	2. Вредновање државних хартија од вредности
Питање:	Да ли банке треба да обрачунавају обезвређење државних хартија од вредности и на бази којих индикатора?
Одговор:	Државне хартије до вредности се, као и сви други финансијски инструменти, класификују и вреднују. За обрачун обезвређења ове врсте финансијских инструмената се могу користити уобичајени ризични параметри, при чему за утврђивање вероватноће неизмирења обавеза државних хартија од вредности банке могу да користе (развију) моделе који нису превише комплексни (нпр. засноване на вишегодишњим серијама података о стопама неизмирења обавеза и рејтинзима подобних агенција за рејтинг, односно агенција за рејтинг које се налазе на сајту ESMA - <i>European Securities and Markets Authority</i>). Приликом примене ових модела и обрачуна обезвређења треба водити рачуна о којој држави емитенту је реч, као и да ли се ради о државним хартијама од вредности или нпр. муниципалним обвезницама.

Бр. питања	3. Вредновање реструктурираних стамбених кредита у CHF
Питање:	Да ли су испуњени критеријуми МСФИ 9 за вредновање по амортизованој вредности стамбених кредита у CHF који су реструктурирани на начин да садрже престанак обрачуна камате на одложени период отплате кредита?
Одговор:	У случају да банка у моменту реструктурирања није вршила престанак признавања кредита и признавање новог кредита, испуњеност SPPI (<i>solely payments of principal and interest</i>) критеријума за вредновање по амортизованој вредности не би требало да буде упитна, односно такав кредит се, у случају адекватног пословног модела, може вредновати по амортизованој вредности у складу са МСФИ 9.

Бр. питања	4. Макроекономске варијабле и параметри за обрачун обезвређења
Питање:	Да ли банке могу да користе групне макроекономске индикаторе? Ако не, које параметре би банка требала да узме у обзир приликом обрачуна очекиваног кредитног губитка?
Одговор:	<p>МСФИ 9 захтева разматрање узрочно – последичне везе макроекономских варијабли и параметра за обрачун обезвређења. У погледу коришћења фактора макроекономског окружења, уколико се банка определи да примењује групне или доступне податке других релевантних институција (попут података које је објавила ЕВА), треба да води рачуна да су исти репрезентативни, односно ови фактори морају бити у вези са кретањима на домаћем тржишту тј. локалним макроекономским условима.</p> <p>НБС очекује да веће банке самостално развијају моделе за утврђивање зависности између макроекономских варијабли и параметара за обрачун обезвређења. Макроекономски показатељи су јавно доступни. Иако серије података имају одређене ломове, препорука НБС је да се колико је то могуће исти отклоне и да се користе што дуже временске серије података како би се утврдила њихова корелација са параметрима за обрачун исправке вредности. У случају да се и тада не добију очекивани резултати, требало би размотрити калибрацију.</p>

Бр. питања	5. Број сценарија
Питање:	Колико минимално сценарија за Ниво 3 банке морају да симулирају приликом утврђивања нивоа обезвређења?
Одговор:	Препорука НБС је да би банка, у складу са најбољом праксом, требало да посматра већи број сценарија, нпр: основни, оптимистични и песимистични, ради прецизнијег мерења нивоа обезвређења у различитим околностима.

Бр. питања	6. Пренос суспендоване камате у биланс
Питање:	Да ли суспендовану / евиденциону камату, коју су банке (док је примењиван МРС 39) евидентирале ванбилансно, треба да пренесу у биланс, са исправком вредности у истом износу, како би се у моменту прве примене МСФИ приказала бруто књиговодствена вредност у складу са МСФИ 9?
Одговор:	МСФИ 9 се не примењује на она финансијска средства која су се већ престала признавати на дан почетка његове примене, укључујући и суспендовану (евиденциону) камату која је у оквиру ванбилансне евиденције. Сходно томе, очекивање НБС је да банка не књижи пренос суспендоване камате у биланс стања.

Бр. питања	7. Начин евидентирања ефеката прве примене МСФИ 9
Питање:	Имајући у виду да ће се прелазак на МСФИ 9 кроз ефекат додатног обрачуна исправке вредности одразити на умањење осталих резерви Банке, да ли о овом умањењу треба да се обавести НБС или тражи њена сагласност с обзиром да је ова промена резултат преласка на нови стандард који се примењује на све банке? Такође нас занима да ли ова промена треба да се испрати и кроз посебну одлуку Скупштине акционара о умањењу осталих резерви банке.
Одговор:	Ефекти прве примене МСФИ 9 евидентирају се као корекција почетног стања у 2018. години на терет нераспоређене добити из претходних година. Датум валуте је 1., односно 2. јануар 2018. године уколико банка одлучи да одвоји почетна стања на

	<p>дан 1. јануар, а ефекат на дан 2. јануар 2018. године. Изузетно, када рачуноводствени систем услед уграђених контрола онемогућава евидентирање нерадним данима, корекције се евидентирају са датумом валуте првог радног дана у 2018. години.</p> <p>Када банка нема нераспоређену добит или је нема довољно, негативан ефекат, односно један његов део, приказује се као губитак из претходног периода, а накнадно се врши покриће губитка за које је потребна одлука Скупштине банке.</p> <p>Очекивање НБС је да се расподела добити не врши пре покрића укупног негативног ефекта прве примене МСФИ 9.</p> <p>Напомињемо да је, у складу са одредбама тачке 32. Одлуке о адекватности капитала банака, банка дужна да поднесе захтев за добијање претходне сагласности НБС ако намерава да смањи вредност елемената основног акцијског капитала.</p>
--	--

Бр. питања	8. Евидентирање ефеката прве примене за регулаторно извештавање
Питање:	Који је рок за евидентирање ефеката прве примене МСФИ 9 у смислу података за регулаторно извештавање НБС?
Одговор:	НБС има у виду комплексност процеса имплементације и не очекује од банака које немају усвојене све релевантне методологије, интерна акта и процедуре од стране надлежних органа у банци, нити имају поуздано процењене ефекте прве примене МСФИ 9, да одмах по почетку примене стандарда спроведу књиговодствено евидентирање укупних ефеката. Као разумно очекивање, процењено је да би ти ефекти у већини банака требало да буду фазно спроведени и видљиви тек у извештајима за прво тромесечје 2018. године.

Бр. питања	9. Обелодањивање у финансијским извештајима за 2017. г.
Питање:	Који је став НБС по питању обелодањивања у финансијским извештајима банака за 2017. годину у вези са ефектима који се односе на почетак примене МСФИ 9?
Одговор:	<p>У складу са захтевима МСФИ, у финансијским извештајима за 2017. годину, у вези са почетком примене МСФИ 9, потребно је да банке изврше обелодањивања сходно МРС 8 – <i>Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке</i> и МРС 10 – <i>Догађаји након датума биланса стања</i>.</p> <p>Уколико су ефекти прве примене МСФИ 9 преко корекције нераспоређене добити (или губитка претходног периода) евидентирани у пословним књигама банке до издавања извештаја ревизора о извршеној ревизији финансијских извештаја за 2017. годину, банка би требало да изврши одговарајућа обелодањивања у оквиру напомене о догађајима након датума биланса стања, имајући у виду материјални значај тих ефеката. У случају да банка није у могућности да евидентира ефекте прве примене МСФИ 9 до издавања извештаја ревизора, у напоменама би се, као минимум, требало да обелодани процена руководства о ефектима почетка примене МСФИ 9 у делу који појашњава основе за састављање финансијских извештаја, односно МСФИ који су на снази у текућем периоду и МСФИ који су објављени али се још не примењују.</p> <p>У вези са обелодањеном проценом руководства о ефектима почетка примене МСФИ 9, очекивање НБС је да спољни ревизори, сходно Међународним стандардима ревизије, изврше процену да ли је та процена разумна, било да је она обелодањена као догађај након датума биланса стања или у делу основа за састављање финансијских извештаја који су предмет ревизије. За те потребе, а имајући у виду материјални значај ефеката прве примене МСФИ 9, а код појединих банака и могући утицај на регулаторне показатеље, НБС очекује да су спољни ревизори у своје планове ревизија финансијских извештаја банака за 2017. годину уврстили додатне процедуре за евалуацију реалности и свеобухватности извршених процена руководства банке о ефектима прве примене МСФИ 9, као и да прикупе довољно адекватних доказа о прикладности примене рачуноводствене процене сталности пословања (начело „going concern“) од</p>

	стране руководства у припреми финансијских извештаја и да донесу закључак да ли постоји материјално значајна неизвесност у вези са извршеним проценама руководства.
--	---

Бр. питања	10. Смернице за примену МСФИ 9
Питање:	Да ли ће НБС објавити смернице за примену МСФИ 9? Ако да, када банке могу да их очекују?
Одговор:	Почетак примене МСФИ 9 у банкарском сектору одвија се истовремено са истим процесом у другим земљама које примењују МСФИ. Још увек у домаћој и међународној пракси нема идентификованих проблема и питања у вези са применом стандарда која би требало разрадити смерницама, а за која се очекује да ће се издвојити накнадно, односно протоком одређеног временског периода од почетка примене стандарда.

Бр. питања	11. Смернице за обелодањивање квалитета активе
Питање:	Да ли ће НБС објавити нови сет Прилога кроз Смерице за обелодањивање квалитета активе, према МСФИ 9? Ако да, када банке могу да их очекују?
Одговор:	Како се МСФИ 9 примењује од 1.1.2018. године, постојеће смернице су још увек на снази у смислу да ће бити примењене на финансијске извештаје за 2017. годину. До финансијских извештаја за 2018. годину ове смернице ће бити детаљно преиспитане и прилагођене новим потребама.

**ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ
СА ОДЛУКОМ О ОДЛУКОМ О ОБРАСЦИМА И САДРЖИНИ
ПОЗИЦИЈА У ОБРАСЦИМА
ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЗА БАНКЕ
(„Службени гласник РС“, бр. 101/2017)**

Датум последњег ажурирања: јануар 2018. године

Бр. питања	1. Попуњавање упоредних података у обрасцима финансијских извештаја за 2018. годину
Питање:	Да ли је потребно у Билансу успеха за 2018. годину, као податке за претходну годину (2017.) приказати рекласификоване износе с обзиром да је форма Биланса стања остала скоро непромењена?
Одговор:	Приликом сачињавања финансијских извештаја за 2018. годину, банке у прописаним обрасцима уносе одговарајуће податке за претходну, 2017. годину тако што не врше поновно вредновање средстава и обавеза у складу са МСФИ 9, нити прерачун прихода и расхода, као ни презентацију износа оних категорија које у 2017. години нису постојале у обрасцима финансијских извештаја нити у прописаним рачунима Контног оквира за банке и шифрама ССКР. За остале позиције у Билансу успеха које су промењене у односу на претходно важећи образац, банка треба да изврши одговарајуће рекласификације података за 2017. годину.

Бр. питања	2. Статистички анекс
Питање:	Да ли ће у оквиру измена регулативе ради примене МСФИ 9 у банкама бити објављен нови Статистички анекс?
Одговор:	Имајући у виду рачуне које Статистички анекс садржи, нема потребе за његовом изменом, односно Одлука о облику и садржају статистичког извештаја за банке "Службени гласник РС", бр. 71/2014 остаје на снази.

ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ОДЛУКОМ О КОНТНОМ ОКВИРУ И САДРЖИНИ РАЧУНА У КОНТНОМ ОКВИРУ ЗА БАНКЕ

(„Службени гласник РС“, бр. 71/2014, 135/2014 и 101/2017)

Датум последњег ажурирања: јануар 2018. године

Бр. питања	1. <i>Објашњење за тачку 3</i>
Питање:	Објашњење за измењену тачку 3 Одлуке о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за банке (Одлука о КО)
Одговор:	<p>Тачка 3 Одлуке о КО односи се на право банака да даље рашчлањују прописане троцифрене рачуне према својим потребама, при чему су дужне да обезбеде податке који су неопходни за израду финансијских извештаја банака о намени, начину вредновања и нивоима обезвређења финансијских инструмената у складу са Одлуком о ССКР на аналитичким рачунима у главној књизи или у одговарајућим модулима помоћних књига који су усаглашени са стањем у главној књизи сваког последњег дана у месецу.</p> <p>НБС не намеће банкама организационо и техничко решење начина евидентирања података који су у складу са МСФИ 9 неопходни за обелодањивање у финансијским извештајима а који се користе и за регулаторно извештавање. Међутим, НБС очекује од сваке банке да евидентирање организује на начин да буду задовољени захтеви основних књиговодствених начела. Између осталог, то су начела потпуности, ажурности и повезаности. Наведени захтеви имају за циљ да информације које се добију спроведеним књижењима буду корисне, а да би биле корисне, информације морају бити благовремене, разумљиве, веродостојно представљене и поуздане (потпуне и без грешака). Стога се од банака очекује да обезбеде да финансијски извештаји, као и регулаторни извештаји који се достављају НБС буду сачињени на бази веродостојних, поузданих и проверљивих података за чији благовремени унос, верификацију, обраду и ажурирање је интерним актима банке дефинисана одговорност надлежних организационих делова и појединаца.</p>

Бр. питања	2. <i>Рачун 809 - Остали трајни извори пословања</i>
Питање:	У изменама контног оквира није наведено увођење новог рачуна 809 - Остали трајни извори средстава, док је у Прилогу 2 Одлуке о ССКР - у наведен овај рачун.
Одговор:	Рачун 809 - Остали трајни извори пословања, прописан је прелазним и завршним одредбама Одлуке о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за банке („Службени гласник РС“, бр. 101/2017) тачком 44, која се примењује на правна лица и друге субјекте који нису акционарска друштва, а који су, у складу са актима којима се уређује њихово пословање, ради исказивања средстава која представљају трајне изворе пословања, до почетка примене те одлуке, користили рачун 801 – Остали капитал (државни и други капитал). Поменута правна лица (која нису банке) приказују податке о стању и структури рачуна 809 приликом достављања Прилога 2 из Одлуке о ССКР.

Бр. питања	3. <i>Евидентирање на рачунима 626 и 660</i>
Питање:	У којим се случајевима губитак по основу престанка признавања кредита који се воде по амортизованој вредности евидентирају на рачунима 626 обзиром да је рачун 660 и даље предвиђен за трошак директног отписа ненаплативих потраживања?
Одговор:	Губитак по основу престанка признавања кредита који се воде по амортизованој вредности евидентира се на рачуну 626 у случајевима престанка признавања који нису директан отпис, као што су нпр. продаја, уступање и слично.

ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ОДЛУКЕ О ПРИКУПЉАЊУ, ОБРАДИ И ДОСТАВЉАЊУ ПОДАТАКА И СТАЊУ РАЧУНА ИЗ КОНТНОГ ОКВИРА

(„Службени гласник РС“, бр. 101/2017)

Датум последњег ажурирања: јануар 2018. године

Бр. питања	1. <i>Разврставање правних лица по величини</i>
Питање:	<p>Да ли ће НБС обезбедити банкама податке о разврставању правних лица по величини у складу са Законом о рачуноводству? Предлог је да у табелу која се користи за потребе секторизације дода колона за податак о разврставању.</p> <p>Додатно, новооснована правна лица која имају обавезу да се разврставају у складу са Законом о рачуноводству, разврставају се тек приликом прве предаје финансијског извештаја АПР-у, тако да подаци о величини ових правних лица постају доступни тек наредне године када АПР јавно објави податке.</p>
Одговор:	<p>Разврставање по величини предузећа банке већ примењују при извештавању у области статистике каматних стопа. У Прилогу 3 Одлуке ССКР дат је шифарник Агенције за привредне регистре о разврставању правних лица. За новооснована правна лица користи се шифра 0 - не подлежу разврставању, да би се након предаје првог првог финансијског извештаја шифра прилагодила у складу са информацијом из извештаја.</p>

Бр. питања	2. <i>Секторска структура предузећа у стечају</i>
Питање:	<p>Да ли ће НБС обезбедити банкама податке за Шифарник – Секторска структура предузећа у стечају, чији се податак уноси на шифарском месту 20, у оквиру секторске класификације по матичном броју правних лица коју банке користе за одређивање секторске струкуре?</p>
Одговор:	<p>У оквиру секторске класификације која се искључиво користи за потребе израде статистичких извештаја који се достављају НБС, предвиђене су шифре за гранску структуру привредних</p>

	друштвава и јавних предузећа у стечају.
--	---

Бр. питања	3. Сектор 75 – стране државе
Питање:	С обзиром да је уведен нови сектор 75 – стране државе, молимо Вас за списак/шифарник страних лица која треба да имају нови сектор?
Одговор:	Нема потребе за тим, када банка утврди да је потребно да се користи шифра 75 - страна држава, влада или државни орган, додатно се обезбеђује ознака државе на шифарском месту 11-12 и то из шифарника држава.

Бр. питања	4. Шифрирање рачуна 934 и 935
Питање:	Шифрирање рачуна 934 и 935 на шифарским местима 16, 17 и 18, која се односи на троцифрени рачуну: У случају да банка прекњижава потраживања по основу камата по кредитима (рн 020 и 080) и накнада по кредитима (рн 028 и 088) на ванбиланс, да ли ова конта треба уносити као троцифрени рачун, или их везати за кредите - рачуне главнице? Исто питање важи за остале пласмане (рн 021, 027, 081, 087)?
Одговор:	У Одлуци ССКР наведено је да се на шестнаестој, седамнаестој и осамнаестој цифри прикаже структура основног троцифреног рачуна на који се отпис односи.

Бр. питања	5. ССКР структура – шифарско место 6
Питање:	ССКР структура – шифарско место 6: -Шта се потразумева под додатом речи "осталом" код шифре 1 (са осталом уговореном заштитом од ризика у еврима)? -Каква је разлика између шифре 0 (без уговорене заштите од ризика) и шифре 9 (уговорена заштита од ризика у динарима)?
Одговор:	У Прилогу 3 Одлуке ССКР дато је следеће објашњење: -Шифра 1 - Са осталом уговореном заштитом од ризика у еврима (ЕУР) примењује се у случајевима уговорене

	<p>каматне стопе која није обухваћена шифрама Е, Ф, Г и Х. У питању су све остале рочности EURIBOR индекса које нису обухваћене претходно наведеним.</p> <p>-Шифра 9 - Са осталом уговореном заштитом од ризика - у динарима примењују се у случају уговорене каматне стопе која није обухваћена шифрама Б, Ц и Д. У питању су све остале рочности BELIBOR индекса које нису обухваћене претходно наведеним.</p> <p>Приоритет при разврставању на шифарском месту 6 је примењена каматна стопа.</p>
--	---

Бр. питања	6. <i>Дуговни и потражни салдо рачуна 123/223, 418/518</i>
Питање:	На рачуну 123 односно 223 исказују се ефекти промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика по основу групе финансијских средстава (рачуни активе). Имајући у виду да промене фер вредности могу бити и позитивне и негативне, да ли се може омогућити да ови рачуни имају и дуговни и потражни салдо у ССКР извештају? Исто би требало омогућити и за рачуне 418 и 518 у оквиру пасиве.
Одговор:	Омогућено је да наведени рачуни имају дуговни и потражни салдо.

Бр. питања	7. <i>Подаци о секторској и гранској структури, и о величини предузећа</i>
Питање:	На који начин ће се преузимати подаци у вези са секторском структуром (4-5 цифра), са гранском структуром јавних предузећа и привредних друштава за секторе 93 и 96 (20 цифра), као и за величину предузећа (18 цифра)?
Одговор:	У оквиру секторске класификације која се искључиво користи за потребе израде статистичких извештаја који се достављају НБС, поред секторске структуре која се налази на 4 и 5 цифри, предвиђене су и шифре за гранску структуру привредних друштава и јавних предузећа у стечају на 20 цифри. Разврставање по величини предузећа банке већ примењују при извештавању у области статистике каматних стопа (погледати одговор на питање бр. 1).

Бр. питања	8. Шифрирање рачуна 934 и 935
Питање:	<p>Да ли ће се направити листа која ће моћи да се повлачи преко ФТП сервер-а у вези са шифарником међународних организација? Предлажемо да се листи Међународних организација дода и ред са матичним бројевима.</p> <p>Да ли ће се сви адвокати, јавни бележници и јавни извршитељи наћи на секторизацији НБС-а? Да ли све ове групе треба да буду у секторизацији коју преузимамо са ФТП сервера, јер се дешава да се појави пар клијената адвоката који се не налазе на секторизацији НБС?</p> <p>Клијенти који су обрисани из регистра више се не појављују на секторизацији НБС. Да ли постоји измена за достављање секторске структуре клијената који су брисани из регистра?</p>
Одговор:	<p>Шифарник међународних организација се ажурира врло ретко, нема потребе да га банке повлаче са ФТП сервера. НБС не поседује ИД страних компанија.</p> <p>Адвокати, јавни бележници и јавни извршитељи нису на листи секторизације НБС, јер се не региструју код АПР-а већ у неким другим институцијама. Када се створе технички услови биће прикључени листи секторизације НБС.</p> <p>Клијентима који су обрисани из регистра АПР-а додељује се секторска структура коју су имали пре брисања из регистра.</p>

Бр. питања	9. ССКР структура – шифарско место 17
Питање:	<p>За структуру 17. цифре у ССКР да ли се шифре 6 (којима се тргује) и 7 (којима се не тргује) примењују само за хартије од вредности и деривате који се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха и њима се додељују цифре 6 или 7, а остала финансијска средства се категоризују према нивоима квалитета од 1 до 5?</p>
Одговор:	<p>Да, наведене шифре се додељују само оним хартијама од вредности и дериватима који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха, док се другим финансијским средствима које се вреднују по амортизованој вредности или по фер вредности кроз остали резултат додељују шифре 1-5.</p>

Бр. питања	10. Шифрирање рачуна 934 и 935
Питање:	<p>У тачки 14 Прилога 3 наводи се шифарник који треба користити за исказивање начина вредновања финансијских средстава. Молимо за појашњење у којим случајевима се користи шифра 2 – вредновани обавезно по фер вредности кроз Биланс успеха, а у којим случајевима се користи шифра 3 - вредновани опционо по фер вредности кроз Биланс успеха. На пример, уколико кредит не испуни СППИ критеријум и треба да се води по фер вредности кроз Биланс успеха, да ли га треба шифрирати са 2 – обавезно или са 3 – опционо? Да ли се 3 – опционо користи само у случајевима када при иницијалном признавању банка одабере опцију фер вредности?</p>
Одговор:	<p><i>Шифра 2</i> – Вредновани обавезно по фер вредности кроз биланс успеха додељује се финансијским средствима која не испуњавају услове за вредновање по амортизованој вредности, нити услове за вредновање по фер вредности кроз остали резултат.</p> <p><i>Шифра 3</i> – Вредновани опционо по фер вредности кроз биланс успеха додељује се финансијским средствима које је банка приликом признавања, а ради елиминисања или значајног умањења рачуноводствених неусклађености, неопозиво одлучила да вреднује по фер вредности кроз биланс успеха.</p>

ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ОДЛУКОМ О ИЗВЕШТАВАЊУ БАНАКА

(„Службени гласник РС“, бр. 125/2014, 4/2015, 111/2015, 61/2016,
69/2016, 103/2016 и 101/2017)

Датум последњег ажурирања: март 2018. године

Бр. питања	1. <i>Прелиминарни извештаји за јануар 2018. године</i>
Питање:	Да ли је потребно доставити прелиминарне извештаје за јануар 2018. године, и то: Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о токовима готовине и Извештај о осталом резултату до 20. фебруара 2018. године или ће њихово коначно достављање до 12. марта 2018. бити једино обавезно?
Одговор:	Одлуком о извештавању банака није прописано достављање прелиминарних извештаја за јануар, тако да је 12. март 2018. године рок за достављање месечних извештаја са стањем на дан 31. јануар 2018. године.

Бр. питања	2. <i>Сачињавање дневних извештаја у периоду до затварања пословних књига за 2017. годину</i>
Питање:	С обзиром да се од 1. јануара 2018. прелази на измењен контни оквир а да нису завршена књижења за 2017. по рачунима из неизмењеног (старог) контног оквира, да ли дневни извештаји почев од 3. јануара 2018. године могу да се шаљу по неизмењеном (старом) контном оквиру све док се не затворе књижења из претходне године?
Одговор:	Банке су дужне да почев од стања на дан 3. јануар 2018. године све дневне извештаје прописане Одлуком о извештавању банака достављају у складу са новим прописима према последњим ажурираним књиговодственим подацима са којима располажу.

Бр. питања	3. <i>КА - исправка вредности за потраживања од НБС</i>
Питање:	Да ли се у КА извештајима приказује исправка вредности потраживања од НБС обрачуната у складу са МСФИ 9?
Одговор:	У КА1 и КА2 извештајима се не приказује исправка вредности за ставке које се у складу са Одлуком о класификацији

	<p>билансне активе и ванбиланских ставки банке не класификују, док се у Делу А. КА4 извештаја, као и у осталим извештајима (НПЕ, ВИ-ЛИ, СП) приказује и њихова исправка вредности.</p> <p>С обзиром на то да се потраживања од НБС класификују и вреднују, очекивање НБС је да буду у Нивоу 1, као и да њихово обезвређење, уколико и буде утврђено, тежи нули, а исправка вредности обрачуната у складу са МСФИ 9 за потраживања од НБС која се у складу са Одлуком о класификацији билансне активе и ванбиланских ставки банке не класификују, не приказује се у КА1 извештају, али се приказује у КА4 извештају.</p>
--	---

Бр. питања	4. ПОКГ - Стање на почетку периода за први извештај
Питање:	Који податак се приказује у Колони 1. Стање на почетку периода код слања првог извештаја ПОКГ за период од 1.1.2018 до 31.1.2018. године?
Одговор:	У колони 1. Стање на почетку периода извештаја ПОКГ за јануар 2018. године потребно је приказати почетно стање очекиваних кредитних губитака након евидентирања ефеката прве примене МСФИ 9. Дакле, као почетно стање се приказује кумулативни износ исправке вредности и резервисања за губитке по основу ванбиланских ставки обрачунат закључно са 31.12.2017. године увећан за ефекте прве примене МСФИ 9.

Бр. питања	5. ПОКГ - смањење очекиваних кредитних губитака по основу отписа
Питање:	У којој колони ПОКГ извештаја се приказује смањење очекиваних кредитних губитака по основу отписа извршеног у складу са Одлуком о рачуноводственом отпису билансне активе банке („Службени гласник РС“, бр. 77/2017)?
Одговор:	Смањење очекиваних кредитних губитака по основу отписа извршеног у складу са Одлуком о рачуноводственом отпису билансне активе банке („Службени гласник РС“, бр. 77/2017) приказује се у Колони 8. Смањење по основу директног отписа.

**ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ
СА ОДЛУКОМ О ИЗВЕШТАВАЊУ О АДЕКВАТНОСТИ
КАПИТАЛА БАНКЕ**
(„Службени гласник РС“, бр. 103/2016)

Датум последњег ажурирања: март 2018. године

Бр. питања	1. Исправка вредности за потраживања од НБС у СП обрасцима
Питање:	Да ли је потребно исправку вредности обрачунату у складу са МСФИ 9 за потраживања од НБС приказати у колони „Специфична прилагођавања за кредитни ризик, додатна прилагођавања, износ потребне резерве за процењене губитке који се одбија од основног акцијског капитала и друга умањења“ СП образаца?
Одговор:	С обзиром на то да се потраживања од НБС класификују и вреднују, очекивање НБС је да буду у Нивоу 1, као и да њихово обезвређење, уколико и буде утврђено, тежи нули, при чему, ако банка обрачуна исправку вредности за потраживања од НБС потребно је да исту прикаже у СП обрасцима.

**ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ
СА ПРИМЕНОМ ОДЛУКЕ О КЛАСИФИКАЦИЈИ БИЛАНСНЕ
АКТИВЕ И ВАНБИЛАНСНИХ СТАВКИ БАНКЕ**

(„Службени гласник РС“, бр. 94/2011, 57/2012, 123/2012,
43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016,
91/2016 и 101/2017)

Датум последњег ажурирања: март 2018. године

Бр. питања	1. Тачка 3. став 2. алинеја друга
Питање:	Да ли хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат и биће прокњижене у складу с новим контним оквиром на класама 122 и 222, уколико је њихов емитент Република Србија треба да се искључе из обрачуна класификације билансне активе имајући у виду Одлуку о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке и одредбе које се односе на позиције билансне активе које се не класификују, где се не класификују потраживања од државе којима је додељен пондер од 0% сходно Одлуци о адекватности капитала банке?
Одговор:	Одредбама тачке 3. став 2. Одлуке о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки прописано је која билансна актива банке се не класификује у смислу ове одлуке, па се, имајући у виду алинеју другу тог става, наведене хартије од вредности не класификују ако исте представљају потраживања од држава којима се у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала додељује пондер ризика 0%.

Бр. питања	2. Тачка 6. став 1. алинеја пета
Питање:	Тачком 6. став 1. алинеја пета је дефинисано да је потребно да банка утврди поступак на основу кога ће вршити процену да ли је на извештајни датум дошло до значајног повећања кредитног ризика у односу на дан почетног признавања. Да ли се то односи на промену нивоа обезвређења (Stage 1-3), уколико је из нивоа 1 на извештајни датум потраживање прешло у ниво 2?
Одговор:	Вршење процене да ли је на извештајни датум дошло до значајног повећања кредитног ризика у односу на дан почетног

	признавања спроводи се како би се идентификовало да ли постоји потреба за преласком финансијског инструмента из Нивоа обезвређења 1 у Ниво обезвређења 2, у ком случају се обрачун 12-месечних очекиваних кредитних губитака (12-month expected credit losses) замењује обрачуном очекиваних кредитних губитака током читавог периода трајања финансијског инструмента (lifetime expected credit losses).
--	---

Бр. питања	3. <i>Тачка 6. став 1. алинеја шеста</i>
Питање:	У тачки 6. став 1. алинеја шеста прописано је да банка методологијом утврђује дефиницију статуса неизмирења обавеза коју користи за потребе одређивања промена у ризику наступања статуса неизмирења обавеза у односу на дан почетног признавања билансне активе и ванбиланских ставки. Да ли је овим дозвољено да банке саме утврђују дефиницију статуса неизмирења обавеза или она мора бити у складу са Одлуком о адекватности капитала банке?
Одговор:	Банка може да утврди сопствену дефиницију статуса неизмирења обавеза при чему треба имати у виду параграф Б.5.5.37 Додатка Б који је саставни део МСФИ 9 у складу са којим , између осталог, постоји оборива претпоставка да статус неизмирења обавеза наступа најкасније кад се утврди доцња од 90 дана по основу финансијског средства, осим ако ентитет располаже разумним и утемељеним информацијама којима се доказује да је примеренија дужа доцња као критеријум за утврђивање статуса неизмирења обавеза. Дефиниција статуса неизмирења обавеза која се користи за ове потребе доследно се примењује на све финансијске инструменте, осим ако постану доступне информације које доказују да је за одређени финансијски инструмент примеренија друга дефиниција статуса неизмирења обавеза.

Бр. питања	4. <i>Тачка 6. став став 2.</i>
Питање:	Није јасно из става 2. тачке 6. зашто није дозвољено да је статус неизмирења обавеза индикатор на основу ког се може одредити да је дошло до значајног повећања кредитног ризика?

Одговор:	Тренутак у којем банка утврди да постоји објективан доказ о обезвређењу, односно да је наступио статус неизмирења обавеза у складу с дефиницијом коју користи за потребе одређивања промена у ризику наступања статуса неизмирења обавеза у односу на дан почетног признавања – не може се истовремено одредити и као тренутак у којем је дошло до значајног повећања кредитног ризика билансне активе и ванбиланских ставки у односу на дан почетног признавања. Ово из разлога што се процена да ли је потребно признати lifetime очекиване кредитне губитке заснива на значајним повећањима вероватноће или ризика од наступања статуса неизмирења обавеза након почетног признавања, а не на доказима о обезвређењу финансијског средства за кредитне губитке на извештајни датум или на стварном неизмирењу обавеза. Обично се значајно повећање кредитног ризика догађа пре него што финансијско средство постане обезвређено или пре стварног наступања статуса неизмирења обавеза. У вези са наведеним видети и параграфе Б5.5.7 и Б5.5.21 Додатка Б који је саставни део МСФИ 9.
----------	---

Бр. питања	5. Тачка 6. став 1. алинеја седма
Питање:	Банка утврђује начине на које ће одређивати да ли на извештајни датум билансна актива и ванбилансне ставке имају низак кредитни ризик. Потребно је појашњење шта се под ниским кредитним ризиком мисли и које начине банка може користити да би овакав статус одредила?
Одговор:	У складу са параграфом 5.5.9. МСФИ 9 ентитет може претпоставити да није дошло до значајног повећања кредитног ризика финансијског инструмента након почетног признавања ако је на извештајни датум утврђен низак кредитни ризик финансијског инструмента. У параграфима од Б.5.5.22. до Б.5.5.24 Додатка Б који је саставни део МСФИ 9 детаљније је уређено шта се сматра ниским кредитним ризиком и наведени су начини на које ентитет може да одреди да ли је у питању финансијски инструмент кога одликује низак кредитни ризик, са примерима.

Бр. питања	6. <i>Тачка 8. став 2.</i>
Питање:	<p>Банка је дужна да најмање једном у три месеца процењује да ли је дошло до значајног повећања кредитног ризика у односу на дан почетног признавања и да обрачунава адекватан износ обезвређења по основу очекиваних кредитних губитака. На који начин се захтева да банка процењује да је дошло до значајног повећања кредитног ризика и шта би се под значајним повећањем подразумевало?</p>
Одговор:	<p>Банка је дужна да методологијом за процену обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама, односно за признавање и мерење очекиваних кредитних губитака утврди поступке на основу којих ће процењивати да ли је на извештајни датум дошло до значајног повећања кредитног ризика билансне активе и ванбилансних ставки у односу на дан почетног признавања.</p> <p>У складу са параграфом 5.5.9. МСФИ 9 ентитет на сваки извештајни датум процењује да је ли након почетног признавања дошло до значајног повећања кредитног ризика финансијског инструмента. Приликом вршења ове процене ентитет узима у обзир промену у ризику од наступања статуса неизмирења обавеза током очекиваног трајања финансијског инструмента, а не промену износа очекиваних кредитних губитака. У сврхе те процене ентитет упоређује ризик настанка статуса неизмирења обавеза повезан са финансијским инструментом на извештајни датум са ризиком настанка статуса неизмирења обавеза повезаним са финансијским инструментом на дан почетног признавања при чему узима у обзир све разумне и утемељене информације које су расположиве без непотребних трошкова и оптерећења, које указују на значајно повећање кредитног ризика након почетног признавања. Начин одређивања значајног повећања кредитног ризика уређен је и параграфима 5.5.10 и 5.5.11 основног текста МСФИ 9, а детаљније у Одељку 5.5. Обезвређење Додатка Б који је водич за примену и саставни део овог стандарда.</p>

Бр. питања	7. <i>Тачка 14. брисана</i>
Питање:	<p>С обзиром да је избрисан став Одлуке у тачки 14. код процене на групној основи (Процену из става 1. ове тачке банка врши: – за потраживања за која при процени на појединачној основи</p>

	<p>утврди да не постоји објективан доказ о обезвређењу билансне активе или вероватан губитак по основу ванбилансних ставки, односно ако на појединачној основи није утврђен износ обезвређења билансне активе и вероватног губитка по основу ванбилансних ставки;), да ли НБС и даље захтева да код изложености које су предмет индивидуалне процене на обезвређење и које су значајно колатерализоване тако да је обрачунати износ обезвређења једнак 0, банка и даље такве изложености пребацује на колективни обрачун или се овим брисањем наведеног става напушта досадашњи захтев?</p>
Одговор:	<p>Одредбе Одлуке којима је уређена процена на појединачној основи, процена на групној основи и процена на основу искуства су брисане полазећи од измена концепта обезвређења финансијских средстава који успоставља МСФИ 9 у односу на МРС 39 и који у фокусу има распоређивање финансијских средстава у нивое обезвређења на основу процене постојања значајног повећања кредитног ризика, уводећи концепт очекиваног уместо насталог губитка. Самим тим се ни опредељивање између процене на појединачној или групној основи не врши у зависности од постојања објективног доказа о обезвређењу или утврђеног износа обезвређења, већ у зависности од тога да ли се процена значајног повећања кредитног ризика може извршити на појединачној основи или се мора вршити на нивоу групе финансијских инструмената (што је детаљније прописано параграфима Б5.5.1 до Б5.5.6. Додатка Б који је саставни део МСФИ 9). При томе, у складу са одредбама Одлуке банка методологијом утврђује критеријуме разврставања потраживања у групе потраживања са сличним карактеристикама за потребе процене постојања значајног повећања кредитног ризика и износа очекиваних кредитних губитака на групној основи, као и методе и технике које користи за процену обезвређења на појединачној и групној основи.</p>

Бр. питања	8. Тачка 34. став 3.
Питање:	<p>Да ли се умањење вредности финансијског средстава које се вреднује по фер вредности кроз остали резултат по основу промене кредитног ризика сматра исправком вредности билансне активе у смислу обрачуна потребне резерве?</p>

Одговор:	<p>С обзиром да умањење вредности финансијског средстава које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат по основу промене кредитног ризика, у складу са параграфом 5.5.2. МСФИ 9, не доводи до умањења књиговодствене вредности финансијског средстава, оно се не сматра исправком вредности билансне активе за потребе обрачуна потребне резерве у складу са тачком 34. став 3. Одлуке о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке.</p> <p>Напомињемо да се умањење вредности финансијског средстава које се вреднује по фер вредности кроз остали резултат по основу промене кредитног ризика евидентира књиговодственим ставом: дугује рачун 656 - <i>Расходи по основу умањења вредности финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат</i> / потражује рачун 823 – <i>Добици/губици по основу промене вредности дужничких инструмената</i>, а да се стање на рачуну 823, сходно тачки 7. став 1. одредба под 4) Одлуке о адекватности капитала банке („Службени гласник РС“, бр. 103/2016) представља елемент основног акцијског капитала банке који се укључује у основни акцијски капитал ако су испуњени услови из става 2. те тачке, а након достављања НБС обавештења и прописане документације у складу са тачком 31. став 10. те одлуке.</p>
----------	---